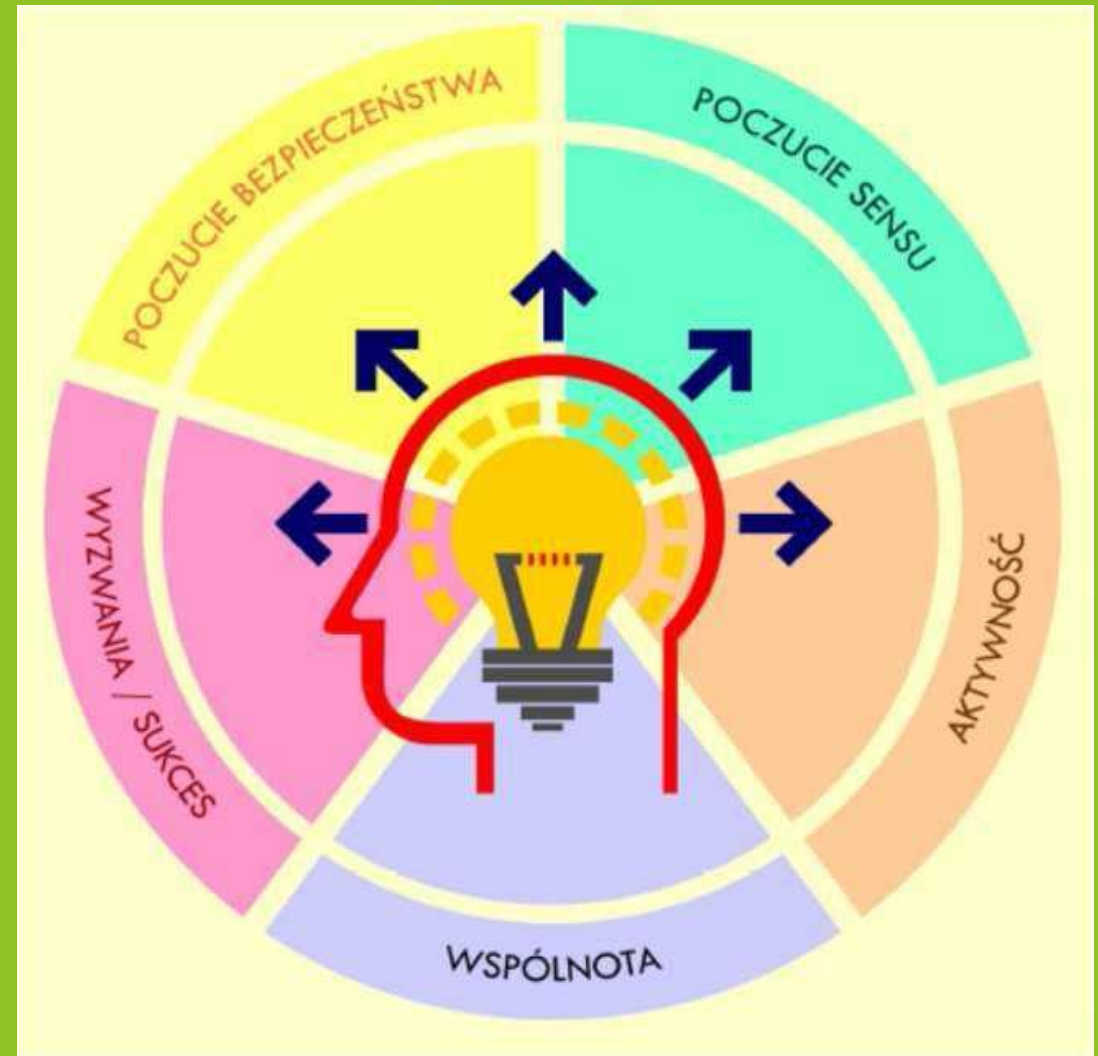
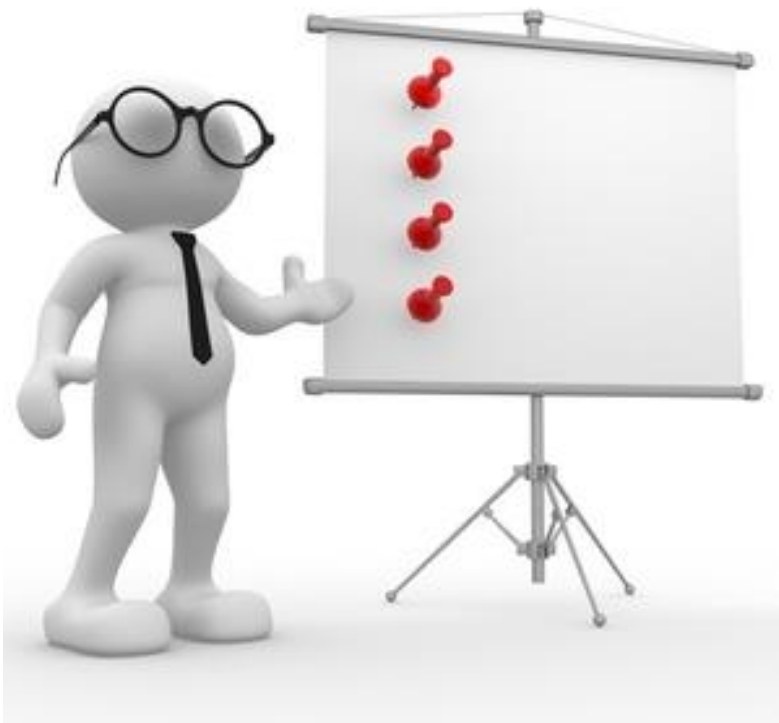

JAK UCZĄ SIĘ DOROŚLI...

INŻ. TOMASZ SMĘTEK

przez całe życie
trzeba doskonalić
swoje umiejętności i
nabywać nowe,
zdobywać nową
wiedzę i przekładać
ją na praktykę...

ludzie dorośli uczą się najlepiej, gdy:

- w procesie mają możliwość odwoływania się do własnego doświadczenia w rozwiązywaniu pojawiających się problemów bądź osiągnięciu celów;
- rozumieją znaczenie i wartość tego, czego się uczą;
- mają wpływ na przebieg szkolenia lub warsztatu, w którym uczestniczą;
- działają dobrowolnie;
- oni i ich doświadczenia są uznane za cenne i przydatne w trakcie szkolenia;
- mogą "wyrażać siebie", nie obawiając się oceny;
- mogą popełniać błędy nie będąc "osądzanymi";
- są aktywnie zaangażowani w proces uczenia

Według M. Knowlesa

- ▶ Nauczanie dzieci - pedagogika
- ▶ Nauczanie dorosłych - andragogika

- ▶ Według M. Knowlesa dorośli:
 - ▶ muszą wiedzieć dlaczego potrzebują się uczyć (jaki jest cel nauki),
 - ▶ chcą i potrzebują uczyć się przez doświadczenie,
 - ▶ podchodzą do uczenia się jak do rozwiązywania problemów,
 - ▶ uczą się najlepiej wtedy, gdy temat jest dla nich wartością bezpośrednią.

► Empiryk

► ZALETY

- angażowanie się w nowe doświadczenia,
- otwartość,
- chęć działania,
- inicjowanie zmian,
- skuteczność i szybkość działania,
- podejście: wszystkiego spróbować,
- preferują uczenie się przez działanie bardziej, niż czytanie instrukcji,
- lubią nowe doświadczenia i aktywność,
- często wybierają pracę w grupie,
- cenią sobie wymianę myśli i weryfikowanie pomysłów,
- ich siła tkwi w otwartości myślenia i entuzjazmie

▶ Empiryk

▶ WADY

- ▶ nadmierna skłonność do ryzyka,
- ▶ działanie bez przemyślenia,
- ▶ przesadna niechęć do samodzielnej pracy,
- ▶ znużenie przy wdrażaniu projektów,
- ▶ słaba umiejętność konsolidacji

Empirycy uczą poprzez działanie, wybierają formy nauki oparte na doświadczeniu własnym lub innych uczestników szkolenia. Kierują się emocjami i stronią od rozważań teoretycznych

▶ ANALITYK

▶ ZALETY

- ▶ skrupulatność i metodyczne podejście,
- ▶ działanie poprzedzone gruntownym przemyśleniem,
- ▶ umiejętność słuchania i przyswajania informacji,
- ▶ dążenie do zgromadzenia możliwie dużej ilości informacji przed podjęciem decyzji,
- ▶ zamiast gwałtownych reakcji, wolą uzyskać ogólny obraz sytuacji będący sumą własnych minionych doświadczeń oraz spostrzeżeń innych osób
- ▶ ich siła tkwi w drobiazgowym gromadzeniu danych i ich analizie w celu doprowadzenia do konkluzji

▶ Analityk

▶ WADY

- ▶ wycofanie i obserwacja,
- ▶ powolne podejmowanie decyzji,
- ▶ nadmierna ostrożność, unikanie ryzyka,
- ▶ znikoma asertywność

4 style uczenia się
ludzi dorosłych

Analitycy uczą się poprzez ocenę skutków działania obserwując innych. Ich własna obserwacja jest podstawą do wyrabiania opinii, ponieważ najczęściej występują w pozycji obserwatora.

▶ TEORETYK

▶ ZALETY

- ▶ logiczne myślenie, racjonalizm i obiektywizm,
- ▶ poszukiwanie związków przyczynowo - skutkowych,
- ▶ skłonność do perfekcjonizmu i porządkowania wszystkiego,
- ▶ analityczne podejście
- ▶ łatwo odnajdują związki pomiędzy poszczególnymi spostrzeżeniami i obserwacjami
- ▶ nową wiedzę łączą z własnymi teoriami, zadając pytanie, jak i czy do siebie pasują
- ▶ ich siła polega na tym, że przy próbie rozwiązywania nowego problemu wykorzystują krok po kroku istniejące informacje.

▶ TEORETYK

▶ WADY

- ▶ ograniczenie w myśleniu poziomym,
- ▶ niska tolerancja niepewności, nieporządku, niejasności,
- ▶ niska tolerancja subiektywizmu i intuicji,
- ▶ presja konieczności wykonania pracy

4 style uczenia się
ludzi dorosłych

Teoretycy uczą się na podstawie prezentowanych przez trenera gotowych modeli teoretycznych, nie są nakierowani na ludzi lecz na rzeczy czy symbole. Mają silną potrzebę autorytetu, więc chętnie przyswajają wiedzę trenera czy ekspertów.

▶ Pragmatyk

▶ ZALETY

- ▶ zainteresowanie praktycznym wykorzystaniem wiedzy,
- ▶ pragmatyzm, realizm,
- ▶ nastawienie techniczne,
- ▶ przechodzenie wprost do sedna

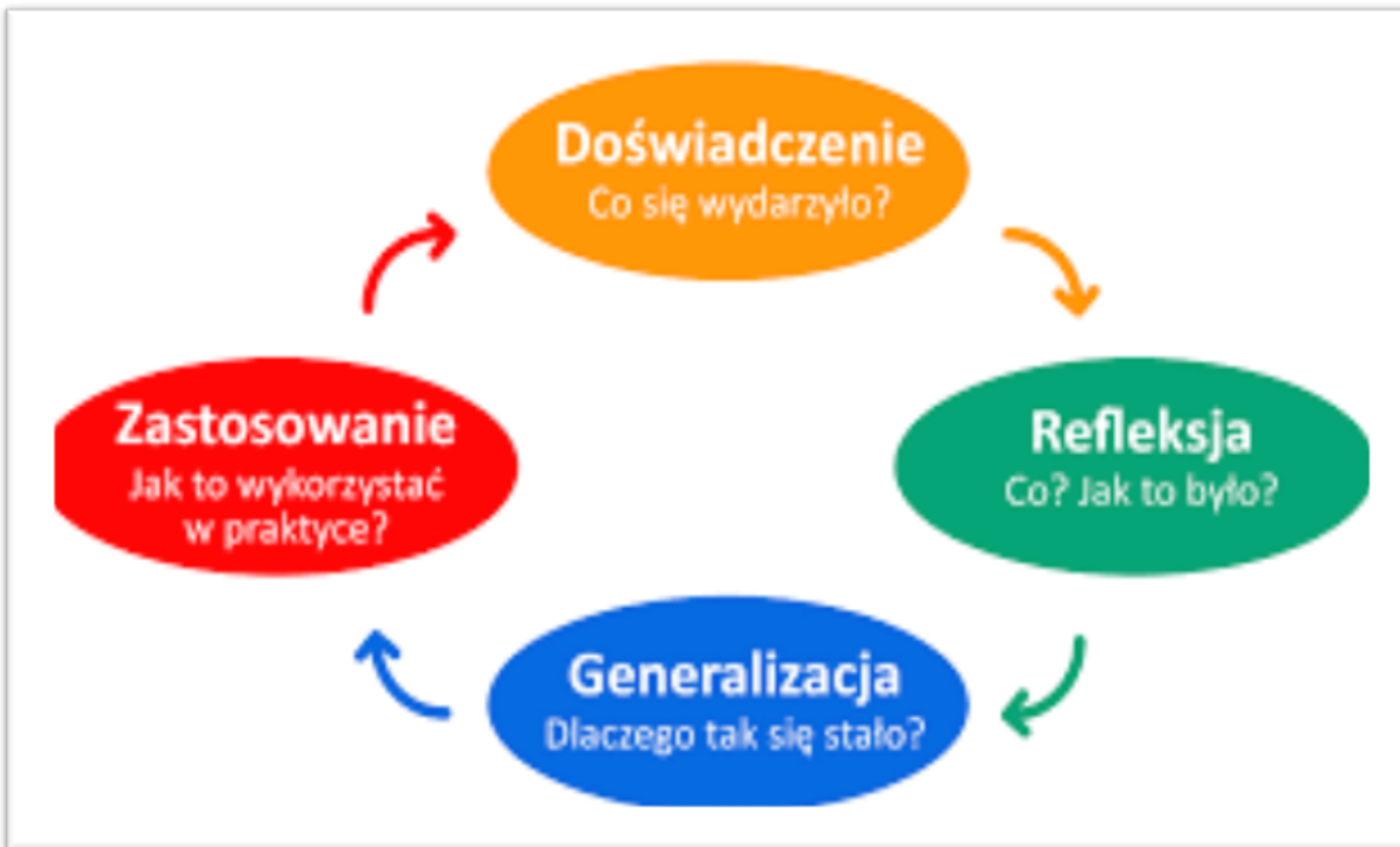
▶ Pragmatyk

▶ wady

- ▶ odrzucanie wszystkiego bez oczywistej praktycznej aplikacji,
- ▶ brak zainteresowania teorią i podstawowymi zasadami,
- ▶ orientacja na zadania, a nie na osobę,
- ▶ niecierpliwość,
- ▶ wybieranie pierwszego korzystnego rozwiązania

Pragmatycy natomiast uczą się najlepiej w sytuacji, gdy rozważane zadanie można połączyć z problemem praktycznym lub możliwością wykonania praktycznego zadania. Możliwość szybkiego zastosowania wiedzy jest podstawą ich nauki.

David Kolb

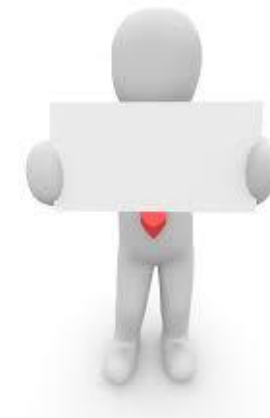

Planując wspomaganie doskonalenia osób dorosłych warto uwzględnić, że dzieci i młodzież przyswajają wiedzę w sposób odmienny niż dorośli.

- ▶ Dorośli są **autonomiczni**. Muszą znać cele szkolenia i wewnątrznie się z nimi zgadzać. Szkolenie jest skuteczniejsze, gdy uczestnicy mają wpływ na jego przebieg.
- ▶ Dorosłych **nie możemy zmusić do nauki**. Do zdobywania nowej wiedzy muszą mieć wewnętrzną motywację.
- ▶ • Dorośli **opierają naukę na własnych doświadczeniach i wiedzy**. Nauczanie nowych umiejętności powinno się odnosić do dotychczasowej wiedzy, umiejętności i doświadczeń. Dobrze jest poznać je na etapie przygotowywania spotkania/ warsztatu czy szkolenia.

- ▶ **Dorośli są nastawieni na osiągnięcie celów.** Powinni je zdefiniować lub poznać na początku procesu uczenia się.
- ▶ **Dorośli muszą widzieć adekwatność proponowanej im wiedzy do swoich zadań w pracy lub potrzeb osobistych.** Chcą wiedzieć, jak zastosować nabyte umiejętności w praktyce. Dlatego najchętniej słuchają praktyków i lubią wykonywać praktyczne działania. Chcą nauczyć się, jak radzić sobie z konkretnymi sytuacjami.
- ▶ **Dorośli chcą być traktowani z szacunkiem.** Powinni mieć możliwość wyrażania swoich uwag i opinii oraz mieć pewność, że są słuchani.
- ▶ **Informacje stojące w silnej sprzeczności z dotychczasową wiedzą lub systemem wartości przyswajane są wolniej, wymagają praktycznych ćwiczeń nastawionych na zmianę postaw.** Im bardziej zmiany dotyczą cech osobowościowych tym proces uczenia jest utrudniony.
- ▶ **Dorośli rzadziej podejmują ryzyko, boją się popełniać błędy.** Pracują wolniej używając metody wglądu zamiast metody prób i błędów. Oczekują, że zadania, które otrzymali do wykonania będą omówione na zajęciach.

Jak uczą się dorośli?

- podporządkowuje się woli uczącego
- uczy się wszystkiego, co ma zadane
- jest "czystą kartą" jeśli chodzi o doświadczenie, opinie, przekonania
- uczą się tego, co jest ciekawe i nowe
- w uczeniu kierują się motywacją zewnętrzną
- podczas treningu ukierunkowani na radość i zabawę
- zorientowany na naukę dla nauki
- skupiony na wiedzy

- nie chce uczyć się "wszystkiego"
- chce mieć wpływ na to, czego będzie się uczyć
- odnosi nowe rzeczy do swoich wcześniejszych doświadczeń
- uczą się tego, co jest im potrzebne
- w uczeniu kierują się motywacją wewnętrzną
- podczas treningu ukierunkowani na współzawodnictwo
- uczy się "po coś"
- skupiony na rozwiązaniu